

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Desenvolvemento cognitivo. social e da personalidade		Código	652G04031
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	PsicoloxíaPsicoloxía Evolutiva e da Educación			
Coordinación	Peralbo Uzquiano, Manuel	Correo electrónico	manuel.peralbo@udc.es	
Profesorado	Peralbo Uzquiano, Manuel	Correo electrónico	manuel.peralbo@udc.es	
Web				
Descripción xeral	Esta materia é complementaria de Psicoloxía do desenvolvemento da linguaxe (materia básica de rama en primeiro de Logopedia). Ten como obxectivo presentar as principais características do desenvolvemento intelectual, social e da personalidade ao longo da vida.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título
Coñecer e integrar os fundamentos psicolóxicos da Logopedia: o desenvolvemento da linguaxe, o desenvolvemento psicolóxico, a Neuropsicoloxía da linguaxe, os procesos básicos e a Psicolinguística.	A2	
Aprender autonomamente, e motivarse para facelo de forma continuada.		B5
Capacidade de análise e síntese.		B7
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.		C4

Contidos	
Temas	Subtemas
INTRODUCCIÓN	1. Desenvolvemento Cognitivo, Social e da Personalidade: conceptos e teorías 2. O carácter científico, aplicado e interdisciplinar no estudo do desenvolvemento 3. Principios básicos do desenvolvemento
PRIMEIRA INFANCIA	1. O mundo perceptivo do bebé. 2. Desenvolvemento intelectual no período sensomotor: o neno e os obxectos 3. Memoria e representacións mentais no bebé: que é posible lembrar? 4. Temperamento e comprensión de emocións. Primeiros pasos cara á regulación emocional 5. A influencia da familia no desenvolvemento socio-afectivo.

O DESENVOLVEMENTO DURANTE A NENEZ	1. A intelixencia preoperatoria 2. Desenvolvemento da memoria e da solución de problemas 3. A interacción familiar e o seu efecto sobre o desenvolvimento: a socialización para un mundo sostible 4. Xogo e amizades infantís 5. O desenvolvemento da moralidade e a agresión: principais abordaxes 6. Identidade, roles e estereotipos de xénero
O DESENVOLVEMENTO DE 6 A 12 ANOS	1. O periodo das operacións concretas 2. O desenvolvemento do autoconcepto e a autoestima 3. As relacións co grupo de iguais 4. A problemática do acoso
O DESENVOLVEMENTO NA ADOLESCENCIA	1. Etapas e características psicosociais na adolescencia 2. O desenvolvemento do pensamento abstracto 3. Algúns problemas afectivos e comportamentais na adolescencia: a depresión, a delincuencia e as adiccións.
A TRANSICIÓN Á IDADE ADULTA TEMPERÁ	1. Desenvolvemento da intelixencia e a memoria despois da adolescencia 2. Principais fitos na idade adulta temperá: independencia, desenvolvemento da carreira profesional e as relacións románticas.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	B5	1	0	1
Traballos tutelados	A2 C4	0	18	18
Sesión maxistral	A2 B5 B7 C4	14.5	29	43.5
Obradoiro	A2 B5 B7	14.5	32	46.5
Proba obxectiva	A2 B5 B7 C4	1	2	3
Atención personalizada		0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Actividades iniciais	Presentación xeral da materia e dos obxectivos
Traballos tutelados	Os alumnos, en grupos de tres persoas, deberán realizar unha pequena análise transversal sobre calquera aspecto do desenvolvemento incluído no programa e que sexa susceptible de ser avaliado mediante algún instrumento dispoñible no centro
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Obradoiro	Nas sesións interactivas presentaranse vídeos sobre aspectos relevantes do desenvolvemento e realizaranse debates, baseados en lecturas, sobre algúns temas especialmente aplicados do programa da materia. Os estudiantes realizarán esquemas resumindo o seu contido e os entregarárn xunto co traballo tutelado do curso. Nestas sesións presentaranse tamén probas e técnicas de avaliación do desenvolvemento que os/as estudiantes deberán coñecer.
Proba obxectiva	A avaliación da materia realizarase mediante un exame final con posibilidade de recuperación

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	Poderase recibir tutorización sobre dúbihdas que xurdan da aplicación das probas de desenvolvemento

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Traballos tutelados	A2 C4	A entrega do traballo e a súa correcta realización poderá implicar ata un 45% sobre a nota do exame.	45
Proba obxectiva	A2 B5 B7 C4	Proba obxectiva con tres alternativas posibles e unha correcta. Dous erros descontan un acerto. Terá un peso do 55% da nota	55

Observacións avaliación

Na aplicación da "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo dos estudiantes de grao na UDC" (aprobada en Consello de Goberno de 29 de maio de 2012), os alumnos aos que lle fora recoñecido a condición de estudiantes a tempo parcial e a correspondente dispensa académica, quedarán eximidos da obligatoriedade de asistencia as sesións interactivas; nenbargantes, estes alumnos deberán entregar os correspondentes informes e realizar o examen na data establecida.

"A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometía: o/a estudiante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".

Fontes de información

Bibliografía básica	Berger, K. Psicología del desarrollo: adultez y vejez. Madrid: Médica Panamericana, D. L. 2009. Berger, K. S. Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia. Madrid: Editorial Médica Panamericana, 2016. Carranza, J.A. y Ato, E. (coords.) Manual de prácticas de psicología del desarrollo. Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones, 2010. Córdoba, A.I., Descals y Gil, M.D. (coords). Psicología del desarrollo en la edad escolar Madrid: Pirámide, 2010. García Madruga, J.A. y Delval, J. (coords.) Psicología del desarrollo I. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia, 2010 Griffa, M.C. Claves para una psicología del desarrollo: vida prenatal, etapas de la niñez. Buenos Aires: Lugar Editorial, imp. 2001. Hoffman, L. Psicología del desarrollo hoy. Madrid: McGraw-Hill, D.L. 2002. Kohlberg, L. Psicología del desarrollo moral. Bilbao: Desclée de Brouwer, D.L. 2003. Moreno Ríos, S. Psicología del desarrollo cognitivo y adquisición del lenguaje. Madrid: Biblioteca Nueva, 2009. Muñoz, A. (Coord.). Psicología del desarrollo en la etapa de educación infantil. Madrid: Pirámide, 2010. Muñoz, V. et al. Manual de psicología del desarrollo aplicada a la educación. Madrid: Pirámide, 2011. Papalia, D.E., Olds, S.W. y Feldman, R.D. (coords.) Psicología del desarrollo de la infancia a la adolescencia. México: McGraw-Hill, 2009. Peñacoba, C., Álvarez, E. y Lázaro, L. (coords.). Teoría y práctica de psicología del desarrollo. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces, D.L. 2006. Pérez, N., Navarro, I. (coords). Psicología del desarrollo humano: del nacimiento a la vejez. San Vicente (Alicante): Club Universitario, 2011. Perinat, A. Psicología del desarrollo: un enfoque sistémico. Barcelona: UOC, 2007. Santrock, J.W. Psicología del desarrollo en la adolescencia. Madrid: McGraw-Hill, 2004. Santrock, J.W. Psicología del desarrollo: el ciclo vital. Madrid: McGraw-Hill, D.L. 2006. Shaffer, D. Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia. México D.F.: Cengage Learning, 2007.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

En esta materia no se entregarán trabajos o materiales en papel, ni se usarán plásticos desechables en sus actividades. Se cuidará especialmente en todas las situaciones de enseñanza-aprendizaje el uso de un lenguaje no sexista, respetuoso con la diversidad y la no discriminación.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías